

اگر آب می‌خواهید در مقابلش نفت بدهید! این یکی از جملات محمد اشرف غنی - رئیس‌جمهور سابق افغانستان در مراسم افتتاح سد کمال خان روی هیرمند بود که بازتاب بسیاری در رسانه‌های ایران داشت.

تعاملات ایران و افغانستان راجع به آب مسأله امروز و دیروز و حتی مناقشه ایران با دولت فعلی سرپرست افغانستان نیست؛ مناقشاتی که در سال ۱۳۵۱ منجر به عقد تنها قرارداد افغانستان با یکی از همسایه‌ها درباره آب شده که البته بنا به موانعی تا ابتدای دهه هشتاد عملیاتی نشده و منجر به اعدام صدراعظم وقت افغانستان یعنی محمد موسی شفیق شد!

به جرأت می‌توان یکی از مهم‌ترین، چالشی‌ترین و تاریخی‌ترین موضوعات مرآمده نه تنها افغانستان با ایران بلکه افغانستان با تمام همسایگانش را مسأله آب دانست؛ افغانستانی که به دلیل اینکه نسبت به تمام همسایگان در بالادست قرار دارد، می‌توان از او با نام میراب منطقه یاد کرد.

محسن اسلام‌زاده، مستندساز و پژوهشگر حوزه افغانستان در مستند اخیر خود - میراب - به واکاوی ریشه‌های مناقشات آبی ایران و افغانستان از ۱۳۵۱ پرداخته است. مستندی که ماه گذشته در تهران، زاهدان و زابل رونمایی شده و واکنش‌های بسیاری در طیف‌های مختلفی از مردم اعم از سیاستمداران تا محلی‌های زابل و زاهدان برانگیخته است. بر همین اساس در پرونده پیش رو به سراغ منابع، کارشناسان و پشتیبانان محتوایی مستند میراب رفتیم تا نکات تکمیلی آنها را بشنویم.